

Biskupi kritizovali potraty

Slovenskí katolícki biskupi cez víkend v pastierskom liste veriacim kritizovali interrupcie, eutanáziu a umelé oplodnenie. Vatikán sa už tradične stavia proti legalizácii umelého prerušenia tehotenstva a dobrovoľného ukončenia života smrteľne chorého človeka. List zverejnila Konferencia biskupov Slovenska na svojej internetovej stránke.

„Cirkev od svojho začiatku obhajovala posvätnosť ľudského ži-

vota a dôstojnosť ľudskej osoby. Tento život treba chrániť od chvíle počatia až do prirodzenej smrti,“ píše sa v liste, ktorý si veriaci vypočuli v kostoloch na večerných omšiach.

Biskupi ho zaslali pri príležitosti Dňa počatého dieťaťa. Kňazi veriacim tiež pripomenuli, že tento rok uplynie 50 rokov od legalizácie potratov v bývalom Československu. (čtk), SME, 26. 3. 2007

Spomienka na sviečkovú manifestáciu

Pred 19 rokmi, 25. marca 1988, sa na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave zhromaždili veriaci so zapálenými sviečkami, aby tichým protestom poukázali na hrubé nerešpektovanie náboženských práv a slobôd.

Spomienka na tento akt bude v nedeľu. Začne sa o 15. 30 h na Hviezdoslavovom námestí, o 17. 00 h sa uskutoční v Dóme sv. Martina svätá omša a spomienku uzavrie o 18. 00 h modlitbové zhromaždenie - večera-dlo na Hviezdoslavovom námestí. (tasr), Plus jeden deň 24/03/2007

V Ríme sa dnes konal kongres katolíkov

V Ríme sa v sobotu pri príležitosti 50. výročia Európskej únie konal aj kongres katolíkov. Na stretnutí hovorili najmä o duchovných hodnotách, na ktorých by mala stáť moderná Európa. Prítomní sa stretli aj s pápežom Benediktom XVI. Podrobnejšie informácie priniesol rádiu Lumen priamo z Ríma dekan Filozofickej fakulty katolíckej univerzity v Ružomberku Imrich Vaško.

„I včera i dnes hovorí sa veľa o tom, čo treba urobiť dopredu.

Veľa sa hovorí o výzvach pre mládež, pre mladých ľudí. Naďalej bude to zápas pre Európu, zápas o hodnoty o tú najvyššiu hodnotu, ktorou je Boh.

Stále počúvam a mnohí mi to zdôrazňujú, solidarita, subsdiarita, to sú práve tie výzvy, na ktorých treba stavať nové dielo Európskej únie.“

Rádio Lumen, 17:30 24/03/2007

Témou delegátov valného zhromaždenia Ekumenickej rady cirkvi bude podiel cirkví na plnení sociálnej zodpovednosti štátu

Témou delegátov valného zhromaždenia Ekumenickej rady cirkvi 28. marca v Nitre bude podiel cirkví na plnení sociálnej zodpovednosti štátu.

Pozorovateľmi rady sú Konferencia biskupov Slovenska, zastupujúca Rímsko a Gréckokatolícku cirkev, Cirkev adventistov 7. dňa a Apoštolská cirkev. Rádio Regina, 26.3.2007

Oslavy v Berlíne

Kedysi rozdelené mesto, dnes symbol zjednotenia. Berlín hostí štátnikov z krajín Európskej únie. Prišli na monumentálne oslavy 50-tych narodenín spoločenstva. Politici 27-čky majú na mimoriadnom summite podpísať deklaráciu, ktorá sa rodila veľmi ťažko a Nemecko ju do poslednej chvíle tajilo. Jednotlivé krajiny dokument napokon odsúhlasili telefonicky.

Deklarácia je síce nezáväzná a plná kompromisov, podľa pozorovateľov však vracia do hry euroústavu.

Berlín dnes ožil umením. Organizátori v predvečer osláv pripravili stovky koncertov, otvorených múzeí a diskoklubov. Berlínske ulice zaplnili turisti i stovky pouličných umelcov.

AA: „Tak ja to nevnímam skoro vôbec, mne ide iba o to, že rád proste si zarábam.“

AA: „Európa znamená v prvom rade mier, až potom nasledujú ekonomické a sociálne výhody.“

V Berlíne sa začal neformálny summit hláv štátov a vlád členských krajín Európskej únie. Všetky nakoniec súhlasili s prijatím takzvanej berlínskej deklarácie, ktorej podpísanie má byť vyvrcholením osláv. Tento dokument vyvolal kritiku viacerých štátov. Česká republika má pochybnosti, či deklarácia vyjadruje spoločný postoj všetkých členov únie. Poľsko i pápež Benedikt XVI. kritizujú, že text neobsahuje zmienku o kresťanských koreňoch Európy. Slovensko nemá proti berlínskej deklarácii námietky.

Robert Fico, predseda vlády SR: „Všetky krajiny, ktoré sa tejto diskusie zúčastnili, môžu byť pokojné, lebo ide o vyvážený dokument.“

Ivan Korčok, veľvyslanec SR v Nemecku: „Mnohí hľadajú v deklarácii slovo rozširovanie, ktoré sa tam pochopiteľne nenachádza, ale myslím, že všetko sa hovorí tým, že únia zostáva otvorená.“

Posledná veta berlínskej deklarácie znie, že Európa je našou spoločnou budúcnosťou. Tento dokument zajtra za všetkých predsedov vlád podpíše iba nemecká kancelárka, predseda EP a šéf Európskej komisie.

Zuzana Chudová, STV, 19:30 24.3.2007

Sokol nebol hrdina, ani zbabelec

Keď polícia pred devätnástimi rokmi zadržala Františka Mikloška, Jána Čarnogurského a ďalších organizátorov sviečkovej demonštrácie, spolu s Júliusom Brockom sa postavili pred veriacich a zaspievali štátnu hymnu.

Nasledovala hymna Vatikánu, spoločné modlitby a brutálny zásah polície. Po demonštrácii sa spojil s Antonom Hlinkom, ktorý o jej priebehu informoval vo večernom spravodajstve Slobodnej Európy a Hlasu Ameriky. Za komunizmu tajný kňaz, ktorý organizoval najväčšie púte a zbieral podpisy za náboženskú aj občiansku slobodu. Dnes správca farnosti v Holiči. FRANTIŠEK VIKAR-TOVSKÝ.

Čo ste si pomysleli, keď ste videli 25. marca 1988 na bratislavskom námestí toľko ľudí?

„Bolo to elektrizujúce. Zároveň som cítil veľkú úľavu.“

Nemali ste strach, ako to dopadne? Určite sme sa obávali, koľko bude na námestí ľudí, či vôbec niekto príde.

Pamätám sa, ako zasiahla voda jednu pani, ktorá držala v rukách tašky. Keď som ju zdvihol a odprevadil k vtedajšiemu mliečnemu baru, otočila sa a rázne zavelila: Ne. Nazad! (Smiech.)

S odstupom času, stálo to za to?

„Určite áno. Sedemnásty november je aj výsledkom toho, čo sa udialo 25. marca 1988 v Bratislave. Určite to však nie je len naša zásluha - bolo to v čase perestrojky, všetky okolité štáty boli v pohybe, inšpirovala nás aj poľská Solidarita. Dodalo nám to silu, hoci aj predtým sme na Slovensku zorganizovali viacero podpisových akcií či náboženských púti.“

Sviečková demonštrácia však bola prvým politickým vystúpením slovenských veriacich. Dovtedy ste hovorili len o náboženských slobodách. Prečo?

„Je pravda, že český katolícky disent bol uvedomelejší, viac sa sústredil na usporiadanie spoločnosti, občianskej slobody. Navyše sme v sebe niesli traumu, ktorá súvisí so slovenským štátom. Neustále nám pripomínali minulosť, klerikalizmus či dokonca klérofašizmus. Aj preto sme sa nechceli až tak politicky angažovať, aby sme neboli obviňovaní, že sa miešame tam, kde nemáme.“

Za komunizmu ste pôsobili v tajnej cirkvi. Aká to bola skúsenosť?

„Spoznal som takých ľudí ako kardinál Korec, Silvester Krčméry, Vladimír Jukl, František Mikloško či Ján Čarnogurský. Ľudí, ktorí pochopili, že svoju vieru nesmieme skrývať. Moja cesta ku kňazstvu bola od začiatku jasná. V roku 1972 bol však prijatý zákon, že na teológiu nemôžu ísť absolventi strednej priemyselnej školy. Tak som išiel do Liberca na vysokú školu strojársku a textilnú. Tam som stretol doktora Jána Janoka, ktorý zažil päťdesiate roky, mal problémy, nebol vysvätený. Neskôr som spoznal aj vtedajšieho biskupa Korca a prostredie tajnej cirkvi.“

Ako ste sa stali tajným kňazom?

„Všetko zastrešoval biskup Korec, ktorý mal sieť kňazov a teológov mimo pastorácie. Ja som patrilo do skupiny, ktorú viedol dnešný banskobystrický biskup Rudolf Baláž. Päť rokov sme každú druhú sobotu chodili do jedného bratislavského bytu, kde sme študovali najmä filozofiu a teológiu - dogmatiku, morálku a podobne.“

Nemali ste problémy so susedmi, s ŠtB?

„Nie. Dávali sme si pozor, snažili sme sa hovoriť potichu. Z bytu sme vychádzali po jednom, aby sme nezvzbudili pozornosť.“

Kto vás vysvätil?

„Bolo to koncom leta 1976, vysvätil ma významný poľský kardinál Wyszyński. Keď som totiž po skončení štúdiá prišiel za Korcom, oznámil mi, že Československo bude s Vatikánom o nových biskupoch vyjednávať len pod podmienkou, že jemu zakáže činnosť. Vatikán s tým súhlasil.“

Výsledkom bolo, že noví biskupi boli menovaní až koncom 80. rokov. Nebola chyba, že Vatikán robil pri rokovaniach s vtedajším režimom takéto kompromisy?

„Dialóg je určite potrebný. Dodnes mi však utkvelo v pamäti, ako vyjednával Vatikán s Poľskom. Kardinál Wyszyński vtedy vatikánskej delegácii povedal: Kto chce v Poľsku vyjednávať, musí v Poľsku žiť. Veľmi dobre totiž vedel, čo všetko to obnáša. Vatikán však potom, ako sa v 80. rokoch bližšie oboznámil s činnosťou tajnej cirkvi na Slovensku, svoje postoje zmenil.“

Čo zavážilo?

„Spomínam si, ako sme išli s pánom Brockom za kardinálom To-

máškom, ktorý sa mal stretnúť s vatikánskou delegáciou. Chceli sme ho podporiť, tak sme so sebou zobrali petíciu za náboženskú a občiansku slobodu (31 bodov moravských katolíkov - pozn. red.) s 20-tisíc podpismi, ktoré sme zozbierali po Slovensku. Keďže Brocka mal vtedy malú dcéru, podpisové háčky sme vložili do kočíka pod perinku. Kardinálovi Tomáškovi sme ich odovzdali s tým, že už nie je generál bez vojska. Toto heslo sme skandovali aj počas púte na Velehrade.“

Ako vyzeral deň tajného kňaza, ktorý nemohol slúžiť oficiálne omše?

„Bol som normálne zamestnaný. Najskôr v Ústave systémového inžinierstva a priemyslu v Bratislave, potom vo Výskumnom ústave jadrovej energetiky v Trnave. Večer som sa stretával s vysokoškólakmi, s rodinami. Vždy sme začali s Písmom svätým, a potom sme voľne diskutovali o náboženských otázkach. Ani mnohí laici netušili, že som kňaz.“

Mali ste aj krycie meno?

(Smiech.) Áno, pre veriacich som bol Marián. Škoda, že dnes je cirkev tak zaškatul'kovaná, zoficializovaná. Pastorácia rodinných spoločenstiev mala svoje čaro.“

V práci niekto vedel, že ste kňaz?

„Nie. Keď som bol mladší, jedna kolegyňa sa pypytovala, prečo som sa ešte neoženil. Nešlo jej do hlavy, že sa k ničomu nemám. Keď som mal potom narodeniny, výrazne si namalovala ústa. Keď mi podávala ruku, chcela mi na líci urobiť ‚flak‘. Niekedy to bolo úsmevné.“

Rodina to vnímala ako?

„Aj oni sa to dozvedeli až po revolúcii. Prvú oficiálnu omšu som slúžil na Vianoce v roku 1989.“

Ako reagovali?

„Mama plakala. Mala totiž sen, že na mojej posteli bolo biele rúcho, do ktorého ma obliekali.“

Tajná cirkev dovážala na Slovensko aj zakázanú náboženskú literatúru. Máte s tým skúsenosť?

„Áno, tu som mal krycie meno Svaťo 2. Kontaktnou osobou bol páter Hlinka, ktorý žil v Mníchove. Z Nemecka posielal cez rôznych ľudí, ktorí tam cestovali, haldy kníh.“

Koľko ich bolo?

„V jednej zásilke asi 15 mechov. Auto, ktoré ich priviezlo, malo dvojitý podvozok.“

Ako ste si vymieňali informácie, keďže telefóny boli odpočúvané?

„Vždy volal on. V tomto prípade sa vraj odpočúvacie zariadenie, keď to stihol do tridsať sekúnd, nezaplo. Keď zavolať, povedal len: Svaťo 2. 25. 8 a pol. To znamená, že napríklad 25. septembra o pol 9 večer príde zásielka.“

Kde ste ukrývali toľko kníh?

„V pivnici. Býval som v menšom domčeku v Trnave. Viacerí ma od toho odhovarali, nech to vraj robia laici. S tým som však nesúhlasil. Je totiž rozdiel, či zatvorí otca rodiny alebo človeka, ktorý žije sám.“

Ako ste tie knihy distribuovali?

„Po pár kusoch, v sieťkach. Raz za mesiac, alebo dva som ich priniesol na stretnutia laického apoštolátu.“

Kto bol Svaťo 1?

„Brocka.“

Organizovali ste púte, zbierali podpisy, distribuovali zakázanú literatúru. Nikdy ste nemali problém s režimom?

„Nie. Keď bola v polovici 80. rokov veľká razia na františkánov, dom, v ktorom sme mali stretnutie s veriacimi, našťastie obišli.“

Ako ste vnímali prorežimovú organizáciu Pacem in Terris?

„Určite to nebolo v poriadku. Nemyslím si však, že všetci kňazi, ktorí v nej boli, sú zapredanci. Niektorým sa napríklad podarilo dostať viac ľudí na teológiu. Nie sú žiadni hrdinovia, ale ani zbabeľci. Sú prípady, keď dokázal kňaz povedať nie - napríklad biskup Korec. Každého kňaza však treba posudzovať individuálne.“

Ako kňaz, ktorý pôsobil v Trnave, ste zrejme prichádzali do kontaktu aj s Jánom Sokolom. Ako si naňho pamätáte?

„Nekomunikovali sme spolu často. Pamätám sa, že sme za ním prišli, keď sa stal ordinárom. Navštívili sme ho v súvislosti s petíciou k výzve mo-

ravských katolíkov.“

Ako reagoval?

„Nepovedal nie.“

Podpísal ju?

„My sme ho o to ani nežiadali. Len sme ho informovali, o čo ide.“

Čo konkrétne povedal?

„Povedal dobre. Nevyjadril sa priamo, že musia sledovať inú líniu. Len sa spýtal, či tým aj mnoho nestratíme, či z toho nebudú represie a podobne.“

Ako ste vnímali jeho správanie, postoje, kariérny postup?

„Vnímam som ho ako človeka, ktorý si myslel, že rokovanim s režimom sa môžu veci posunúť dopredu. My sme, naopak, hovorili, že s nimi sa nedá. Okabátiť každého.“

Kým vy ste počas sviečkovej demonštrácie riskovali väzenie, Ján Sokol bol ako oficiálny kňaz ticho. Nemrzelo vás to?

„Ja som bol vnútorne spokojný, že nás jasne podporil biskup Korec. Ale chápali sme aj situáciu Jána Sokola. Vedeli sme, že pozícia ordinára je anomália. Na druhej strane sme videli, že chce niečo urobiť aj pre cirkev.“

Čo hovoríte na jeho záznam spolupracovníka ŠtB?

„Tá informácia ma prekvapila, hoci niečo bolo aj v Cibulkových zoznamoch.“

Ľudia, ktorí ho poznajú, hovoria, že doplatil na svoju žoviálnosť, možno až naivitu. Čo si o tom myslíte?

„Že na tom môže niečo byť. Neverím, že bol udavač. Keď sme za ním prvýkrát prišli, vedel, kto sme, poznal aj naše mená. To by sme v jeho záznamoch boli spolu s Brockom, nie?“

Platí aj v tomto prípade, že nebol hrdina, ale ani zbabelec?

„V podstate áno. Nás s Brockom nezradil, jeho pôsobenie v rámci cirkvi nech posúdia iní.“

Marek Vagovič, SME 24/03/2007

Interrupcia - do 18 rokov bez súhlasu?

Za posledných 50 rokov urobili lekári na Slovensku milión 360 tisíc potratov. Interrupčný zákon umožňuje vykonať tento zákrok bez udania dôvodu do 12-teho týždňa tehotenstva. Odporcovia interrupcií upozorňujú, že platná legislatíva má vážne slabiny. Napríklad 16-ročné dievča nepotrebuje na prerušenie tehotenstva súhlas rodičov.

16-ročnému dievčaťu v obchode nemôžu predať cigarety ani alkohol. Na interrupciu sa však nemusí nikoho pýtať.

Karol Pastor, demograf: „Počet potratov v tejto vekovej skupine vzrástol o 100%, pritom pôrodnosť sa nezmenila.“

Zisťovali sme čo dievčatá v tomto veku vedia o interrupciách.

Študentky 3.-ročníka gymnázia: „Viem, že sme pozerali jednu kazetu na biológii.“

Študentky 3.-ročníka gymnázia: „Neviem presne kedy začína tento plod pociťovať bolesť a biť mu srdce, ale viem, že to je už celkom skoro.“

Dievčatá sa však zhodli, že informácií majú dosť, aj vďaka médiám a škole.

Jana Bohunická, učiteľka etiky, Gymnázium Vazovova Bratislava: „Sa prizývajú odborníci z oblasti gynekológie, z oblasti sexuológie a pravidelne sú vedené odborné besedy.“

Zákon o interrupciách nikto zásadne nezmenil už 20 rokov.

Viliam Novotný, predseda zdravotníckeho výboru NR SR (SDKÚ-DS): „Žiadna z relevantných politických strán nepripravuje novelizáciu interrupčného zákona, vzhľadom na to, že očakávame rozhodnutie ústavného súdu vo veci zákonnosti ústavnosti dnes platnej legislatívy.“

Patrik Daniška, právnik Fóra života: „Predovšetkým treba rozšíriť informovanosť žien pred umelým potratom, treba zaviesť určitú lehotu, ktorá, počas ktorej ženy budú mať dostatočný priestor na to, aby si v kľude premysleli, či s takýmto zákrokom vyslovia súhlas.“

Fórum života, ktoré bojuje proti interrupciám, chce poslancom parlamentu predložiť návrh zmien tohto zákona. **Stano Lažo a Martina Utešená**

STV, 19:30 24/03/2007

Cirkev odvádza dobrú prácu pri pomoci žiadateľov o azyl

Cirkev na Slovensku odvádza dobrú prácu pri pomoci žiadateľov o azyl. Jej aktivity dnes ocenila generálna tajomníčka komisie cirkví pre emigrantov v Európe Doris Peschkeová, ktorá je na návšteve našej krajiny. Na stretnutí s generálnym tajomníkom Ekumenickej rady cirkví Ondrejom Prostredníkom zdôraznila, že podpora je pre utečencov veľmi dôležitá. A o nielen z hľadiska ich materiálneho zabezpečenia, ale hlavne pre budovanie vzťahov so spoločnosťou. Zahraničná hosťka sa vyslovila za intenzívnejšie kontakty a výmenu informácií s Európskymi organizáciami v záujme skvalitňovania existujúcich programov pre imigrantov.

Rádio Lumen, 26.3.2007

Medzinárodná konferencia Vyber si život

Vytvoriť priestor na diskusiu o potrebe ochrany ľudského života od počatia až po prirodzenú smrť. Taký bol hlavný cieľ medzinárodnej konferencie Vyber si život, ktorá sa dnes skončila v Rajeckých Tepliciach. Pod záštitou primátora mesta Rajecké Teplice Petra Dobeša a poslankyne Európskeho parlamentu Anny Záborskej ju organizuje Áno pre život v spolupráci s Fórom života.

Deviaty ročník konferencie je podľa predsedníčky Fóra života Marcely Dobešovej zameraný na zhodnotenie 50. rokov od legalizovania umelého potratu na Slovensku a v okolitých krajinách.

„Snažíme sa hľadať aj právnu ochranu v tejto oblasti a navrhujeme pravdivý informovaný súhlas každej ženy, ktorá by mala podstúpiť potrat a môže sa potom slobodne rozhodnúť, aby vedela aj o tých dôsledkoch, čo ju čaká.“

Podľa poslankyne Európskeho parlamentu Anny Záborskej nastal v tejto oblasti mierny posun.

„To myslenie sa mení, ľudia začínajú rozmýšľať nad tým, čo skutočný život je a viacerí takí, ktorí predtým mu neprisovali takú hodnotu, tak menia svoj názor.“

Spišský diecézny biskup František Tondra pre rádio Lumen 50 rokov od zlegalizovania potratov zhodnotil slovami.

„Kultúra smrti napreduje. Ja sa pamätám už na to dobre, ako vtedy verejnosť medzi ľuďmi to odsudzovala a teraz vidíme, že mnohí aj veriaci súhlasia, prijali frázy demagogické, že žena má právo na svoje telo a tak ďalej. Ani na svoje vlastné telo nemá právo a ani na dieťa, ktoré počala.“

Počas konferencie boli po tretíkrát udelené aj ceny Antona Neiwirtha za ochranu života. In memoriam bolo toto ocenenie udelené Mikulášovi Havrilovi. Za organizácie si cenu prebral inštitút Krista veľkňaza a zo slovenských osobností bol ocenený spišský diecézny biskup František Tondra.

Júlia Kavecká

Rádio Lumen, 17:30 24.3.2007

70. výročie úmrtia Štefana Onderča

Včera uplynulo 70 rokov od smrti kňaza, kanonika, niekdajšieho poslanca a podpredsedu poslaneckej snemovne národného zhromaždenia v parlamente počas Prvej Československej republiky Štefana Onderču. K spomienkovej slávnosti vo farnosti Ražňany, kde Štefan Onderča pôsobil, predsedal košický arcibiskup Alojz Tkáč. Viac informácií prináša redaktor Jaroslav Fabián.

Pri príležitosti 70. výročia od smrti vzácneho kňaza, narodovca, publicistu a politika, ktorý bránil práva katolíckej cirkvi na Slovensku 19 rokov ako poslanec, i podpredseda počas Československej republiky si veriaci z farnosti Ražňany, spolu s vyše tisícovou zúčastnených priaznivcov obľúbeného kňaza pripomenuli jeho dielo i odkaz pre súčasnosť, ktorý vo svojej homílii poďakoval i Košický arcibiskup Mons. Alojz Tkáč.

„Čo bolo možné o ňom povedať, že bol čestným, poctivým verejným činiteľom. Na neho bolo spoľahnúť.“

Štefan Onderčo sa narodil 19. augusta 1884. Po štúdiách v piaristickom gymnáziu v Sabinove a kňazskom seminári v Košiciach bol v roku 1907 vysvätený za kňaza. Od roku 1910 ako slovenský kaplán v Košiciach sa stretá so svojim veľkým priateľom, neskorším biskupom Jozefom Čárskym. V roku 1913 prichádza ako farár do farnosti Ražňany. Na spomienkovom stretnutí si tohto vzácneho človeka pripomenul i jeho najbližší príbuzný, v súčasnosti najstarší kňaz košickej arcidiecézy, dnes 92-ročný pápežský prelát monsignor Anton Harčár.

Monsignor Anton Harčár: „On od tých povojnových časov v roku 1918, jemu sa podarilo zorganizovať v Ražňanoch 17. decembra 1918 manifestačné zhromaždenie ktorým sa prihlásil východ, najmä Šariš k Martinskej deklarácie o vytvorení nového štátu Čechov a Slovákov.“

Rádio Lumen, 17:30 25.3.2007

50. výročie od podpisu Rímskej zmluvy

Dnes uplynulo aj 50 rokov od podpisu Rímskych zmlúv, ktoré sa stali základom pre dnešnú Európsku úniu. Pri tejto príležitosti zasla predsedsa Konferencie biskupov Slovenska František Tondra všetkým diecéznym biskupom výzvu, ktorú mali prečítať v kostoloch na záver všetkých svätých omší.

Výzvu približuje hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik.

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „K 50. výročiu podpísania Rímskej zmluvy sa vyjadril aj predseda Konferencie biskupov Slovenska František Tondra.

Upozornil, že Európa vyrástla na židovsko-kresťanských základoch a práve preto vyznáva hodnoty, ktoré ju posunuli až na spoluprácu v rámci Európskej únie. Práve preto je potrebné, aby tieto hodnoty, ktoré sa odzrkadľujú hlavne v budovaní kultúry života boli aj ďalej vyznávané a rozvíjané. Ak tak Európska únia nebude činiť vystavuje sa riziku, že môže prísť do slepej uličky.“

Dozvedieť sa viac o členských štátoch, inštitúciách a programoch Európskej únie sa budú môcť občania počas osláv, ktoré budú zajtra pri príležitosti 50. výročia podpísania Rímskej zmluvy na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave. Program osláv bude na námestí od 9-tej do 19-tej hodiny.

Záujemcovia si budú môcť pozrieť krátke filmové dokumenty a prezentácie členských štátov únie. Podujatie slávnostne otvorí podpredseda vlády Dušan Čaplovič, komisár Európskej komisie Ján Figel, poslanci Európskeho parlamentu a ďalší hostia.

Dopoludňajší program bude venovaný hlavne mládeži. Študenti stredných škôl sa budú môcť zoznámiť so službami európskej informačnej siete pre mladých Eurodesk, ktorá poskytuje informácie o možnostiach štúdiá, či práce v krajinách únie. Získajú tiež informácie o programe Mládež v akcii v kampani Každý iný, všetci rovní, ako aj o ďalších iniciatívach a projektoch podporovaných Európskou úniou.

Rádio Lumen, 17:30 25/03/2007

Cirkev v ČR odsväčuje kostoly a poskytuje ich na verejné účely

Česká cirkev sa trápi napríklad aj s nedostatkom peňazí na opravu drobných kostolov. V niektorých obciach sa preto rozhodli kostoly odsvätiť a poskytnúť ich na verejné účely.

Zatiaľ čo vo väčšine miest sa kostoly svätia, ich dalo by sa povedať odsvätenie je naopak skôr neobvyklé. Napriek tomu sa niekde kostolov zbavuje. Napríklad na Vysočíne si mesto Pelhřimov od biskupa prenajíma katolícky kostol sv. Víta.

Leopold Bambula, primátor Pelhřimova: „Nebolo využívaný cirkvou a bol dosť v zlom stave, takže bola uzatvorená dohoda, že 99 rokov bude môcť bezplatne mesto užívať tento kostol.“

V kraji je takýto mestský kostol unikátny. V ostatných musí byť hudba v súlade s vatikánskou vyhláškou. Mestu tu síce môže usporiadať kultúrne akcie a sobášiť tu, dohoda medzi cirkvou a mestom má ale svoje pravidlá.

Max Kašparu, člen premonštrátskeho rádu: „Predáva kostoly, kladie si podmienku, aby činnosť ktorú v nich bude uskutočňovaná, mala určitý morálny, etický a kultúrny charakter.“

Študentské snímky ako predfilmy

Počas celého konania prehliadky Febiofest bude možné vidieť aj dva študentské filmy z Vysokej školy múzických umení (VŠMU). Organizátori festivalu zaradili do programu projekcie filmov Z ulice Stana Petrova a Monštrancia Mariany Čengel-Solčanskej. Deväťminútový film Z ulice, ktorý je inšpirovaný fotografiou Henri Cartier-Bressona s mŕtvym mužom, ležiacim na chodníku a ktorý získal už nemalo medzinárodných ocenení, sa bude premietiť pred filmom Čas Kim Kiduka. Šestnásťminútový film Monštrancia je zasa dobovo ladený príbeh o sile dogmy a jej moci nad ľuďmi. Hovorí o zlodejovi, ktorý ukradne monštranciu, tú však ako relikviu rímskokatolíckej cirkvi nevie predať, pretože je symbolom rešpektu a strachu. Monštrancia sa bude premietiť s filmom Grbavica Jasmily Žbanić.

(sim), SME, 28.3.2007

Takýchto chátrajúcich kostolov pribúda a nikto nevie, čo s nimi.

V Pelhřimove sa ale prenájom osvedčil. AJ napriek tomu, že tu kostol teraz slúži mestu, každoročne sa tu rímsko-katolícka cirkev stretáva na sviatok sv. Víta na svätú omšu.

Leopold Bambula, primátor Pelhřimova: „Tento kostol je odsvätený a funguje tu už viac ako 10 rokov.“

Napríklad v Nemecku sa už kostoly predávajú vo veľkom. Pre cirkev sú totiž príliš náročné na údržbu.

Zuzana Marková, TV JOJ, 25.3.2007

Veriaci spomínali

STARÉ MESTO (kt) - Približne dve-sto ľudí si včera na Hviezdoslavovom námestí pripomenulo výročie Bratislavského Veľkého piatku. Pred 19 rokmi manifestácia vyjadrila požiadavku za dodržiavanie občianskych práv v Československu. Spomienka na sviečkovú manifestáciu sa začala zhromaždením na Hviezdoslavovom námestí, pokračovala omšou a mod-

litbovým zhromaždením pred Kostolom Notre Dame. „V každej dobe je sloboda človeka ohrozená.“

Dôležité je postaviť sa proti prúdu, pred 19 rokmi sa niektorí postavili proti prúdu vody a tým duchovne proti zlu,“ uviedol počas bohoslužby v Dóme sv. Martina biskup Stanislav Zvolenský.

PRAVDA 26/03/2007

Sviečková manifestácia - pred 19 rokmi

25. marca 1988 zneli na Hviezdoslavovom námestí v Bratislave sirény a blikali majáky. Vtedajšia moc pomocou vodných diel a obuškov rozohnala niekoľko tisíc ľudí. Zhromaždenie zorganizovali veriaci, ktorí so sviečkami v ruke chceli poukázať na neľudskosť režimu v Československu.

Bol to prvý masový odpor od udalostí v auguste 68.

Volací znak gama 1 používal plukovník Štefan Mikula, ktorý zásahu velil.

Štefan Mikula, bývalý náčelník krajskej správy ZNB v Bratislave: „Pokyn k tým miernejším prostriedkom, ktorý ako mal byť, som dal ako ja.“

Ako miernejšie prostriedky označil obušky, kropiace autá a vodné delá.

Ľudí bili a tých, ktorí spadli, kopal na zemi. Na celú akciu sa z hotela Carlton pozerali aj niektorí ministri vtedajšej vlády.

Patrik Dubovský, archivár ÚPN: „Bol tam vedúci mestského výboru KSS Gejza Šlapka, minister vnútra Štefan Lazar, minister kultúry Miroslav Válek.“

Do akcie bolo nasadených asi 1000 príslušníkov verejnej bezpečnosti. 141 ľudí zadržali. Tieto udalos-

ti si dnes prišlo pripomenúť niekoľko desiatok ľudí.

Alžbeta Vojtková, účastníčka sviečkovej manifestácie: „Z polievacích áut sa mi ušlo. Oni išli bez ohľadu jednoducho medzi ľudí, lebo oni mali za úlohu nás vytlačiť a my sme zas mali za úlohu tam ostať.“

Pavol Flajžík, účastník sviečkovej manifestácie: „My sme mali z toho traumy, vidiac auto vedľa auta, teraz, keď to pustili tie sirény, to je psychotlak úžasný tlak to je.“

Patrik Dubovský, archivár ÚPN: „Videl som ľudí, ako ich po zemi tie vodné delá proste hádzal ten prúd vody, ako policajti alebo teda príslušníci verejnej bezpečnosti bili obuškami, ako vrážali autami do ľudí.“

Sviečkovú manifestáciu ocenilo aj zahraničie.

Ján Čarnogurský, bývalý disident: „George Bush musel prísť sem na Hviezdoslavovo námestie a povedať, že tuná to začalo a odtiaľto sa to rozšírilo do celej vtedajšej republiky.“

Ešte pred Sviečkovou manifestáciou podpísalo vo vtedajšom Československu približne pol milióna ľudí petíciu za náboženské práva a slobody. Po 25. marci pribudlo ďalších 200 000 podpisov.

Eubo Schwarzbacher
STV, 19:30 25/03/2007

PÁPEŽ: PEKLO EXISTUJE

„Peklo existuje, len sa o ňom nehovorí,“ vyhlásil pápež Benedikt XVI.

Svätý Otec tak oprášil myšlienku pekla, ktoré sa z kresťanstva v posledných rokoch akoby vytratilo.

Podľa pápeža ten, kto sa vzdiali Bohu a zomrie v hriechu, nájde peklo a večné zatratenie.

„Kresťanská viera je pre človeka ponukou, možnosťou, nikdy nie je nanútená,“ zdôraznil pápež. Človek ju podľa Benedikta môže spontánne prijať a s ňou môže prijať aj dar Božej milosti. „Odpustenie a spasenie“ čakajú na tých, ktorí oľutujú svoje hrie-

chy a sľúbia, že už ich nespáchajú.

Peklo podľa pápeža čaká na tých, ktorí svojvoľne zomrú v smrteľnom hriechu.

„Hlavným trestom v pekle je večné odcudzenie od Boha,“ vyhlásil pápež.

V zásade tak pokračuje v učení svojho predchodcu Jána Pavla II. Zaujímavosťou v tomto kontexte vyznieva teória teológa Ursula Hansa von Balthasara. Ten tvrdí, že peklo existuje, ale pravdepodobne je prázdne, pretože Božia milosť je nekonečná.

Plus1den, 26.3.2007

Signály z Berlína (i Vatikánu)

Únia mala veľa dôvodov na oslavu, lebo je dlhodobou - na európske pomery pri pohľade do davnejšej i bližšej minulosti - kontinentom mieru. Až na dlhé krvavé spory o Ulster či Baskicko alebo o dedičstvo po Titovej Juhoslávii.

Je priestorom trvalého ekonomického rastu a zlepšovania životnej úrovne - aj keď medzi Východom a Západom sú ešte priepastné rozdiely. Je aj územím, na ktorom majú (od pádu Berlínskeho múru a komunizmu) rozhodujúce slovo demokracia a ľudské práva. Tolerancia je tiež na vývesnom štíte tohto spoločenstva, len posledné roky začínajú z tejto časti erbu blednúť farby dúhy a o slovo sa hlásia pohrobkovia hnedej a červenej totality.

Európska únia v súčasnom stave nie je akcieschopná - vyhlásila v nedeľu nemecká kancelárka Angela Merkelová, a dala tak veľmi racionálnu bodku za víkendovými oslavami. Kancelárka takto tlmočila silný nemecký záujem oživiť myšlienku európskej ústavy - len členské štáty sa asi najprv musia dohodnúť, či jej východiskom bude Európa regiónov alebo Európa štátov.

A potom urobiť ešte rýchlu reformu inštitúcií. Lebo ak sa tak nestane, tak jedna vec euroobčanov určite zjednotí - nenávisť voči bruselským a štrasburským byrokratom a ich národným klonom...

Z Berlína prišiel aj jeden tichý signál - rozširovanie sa na dlhší

čas zastaví. Pozvánku na oslavu do Berlína totiž nedostali Chorvátsko, Čierna Hora, Macedónsko, Bosna a Hercegovina, Srbsko a ani Turci, nikto spod Kaukazu a ani Ukrajina.

Z Berlína prišli aj iné signály - únia potrebuje podľa Merkelovej (aj iných) vlastnú armádu rýchlej reakcie - len nevedno, či to má byť stotisícová armáda v rámci NATO alebo mimo tejto aliancie. Ak to bude „vedľa“ NATO, tak to môže byť aj taký truc podnik namierený voči USA - a teda potom aj bez logistickej a spravodajskej podpory US Army Pani kancelárka obozretne a citlivo vypočula hlas európskych intelektuálov a emeritných politikov. Po ich neprehliadnuteľnom apele vyzvala členské štáty únie, aby sa neprizerali katastrofe v Dárfure a začali spoločne konať na ochranu tisícov ľudí v centre Afriky, kontinentu, ktorému Európa je ešte stále veľa dlžná.

Z Vatikánu tiež prišiel apel - pápež chce, aby sa Európa jasne prihlásila ku kresťanstvu, lebo podľa neho v opačnom prípade stratí svoju podstatu.

Ak tým Benedikt XVI. myslel starý kontinent ako príkladný chrám lásky, tolerance a solidarity pre celý svet, tak je dobre. Horšie by bolo, ak by to mala byť Európa ako „kresťanská pevnosť“.

**Peter Turčík
HN 26.3.2007**

Konečne Spor o sv. Víta

Česi sa roky sporia, či má národný symbol, Chrám sv. Víta, patriť cirkvi, alebo štátu. Petr Novotný, lepší zabávač ako právnik, je za prvú možnosť. A to aj napriek tomu, že, ako vraví, je Žid, a ešte k tomu ateista. Argumentuje - Karol N. postavil katedrálu z daní občanov a to boli do poslednej nohy katolíci. Inej možnosti vtedy nebolo. Ponúkam protiargument. Z vtedajších katolíkov už zrejme dnes žije málokto. Ich potomkami sú ateisti (Česko je najateistickejšou krajinou v Európe), luteráni, českí bratia, husiti, atď., atď. Asi by nebolo fér vyvlastniť im najväčší národný symbol len v prospech jednej časti. Spor sa vyostřil, keď návštevník raz platil vstupné za prehliadku Hradčan a druhý raz cirkvi za vstup do chrámu. Ani 100 Kč na prevádzku a údržbu chrámu by zrejme nestačilo. Štát by na to musel prispievať tak či tak. Vlastníctvo chrámu je skôr otázkou symbolickou či prestížnou. Bolo by trápne, keby si český prezident na svoju korunováciu musel od cirkvi chrám prenajímať či keby ho korunoval namiesto šéfa parlamentu sám kardinál Vlk. Som rád, že na Slovensku takú dilemu nemáme. V našich chrámoch slovenských kráľov nekorunovali.

PRAVDA, 28.3.2007

Poliaci sa porna nevzdajú

VARŠAVA - Takmer tri štvrtiny Poliakov sú proti zákazu akejkoľvek pornografie, ktorý chce v parlamente presadiť skupina konzervatívnych poslancov. Iba necelá pätina obyvateľov krajiny je toho názoru, že štát môže úplne zakázať erotické obrázky a filmy. V krajine so silnými katolíckymi tradíciami súhlasilo šestnásť percent obyvateľov s predajom časopisov s erotickým nádychom v bežných stánkoch bez akéhokoľvek obmedzenia. Titulné stránky erotickej tlače považuje za príliš odvážne skoro polovica Poliakov.

Prieskum vo verejnosti si objednalo pornografické vydavateľ-

stvo Pink Press. Úplný zákaz šírenia pornografie sa má dostať na program rokovania dolnej komory varšavského parlamentu tento týždeň. Za porušenie zákazu by podľa návrhu 25 vládnych poslancov mala hroziť vysoká finančná pokuta a až dva roky väzenia. Parlament už v roku 1999 schválil až desaťročné väzenie za „výrobu a šírenie materiálov, ktoré zachytávajú pohlavné orgány počas sexuálneho styku.“ Zákon vetoval vtedajší prezident Aleksander Kwasniewski.

V súčasnosti je v Poľsku podľa tamojších zákonov trestná pornografia s účasťou detí, zvierat alebo s použitím násilia. **HN, 27.3.2007**

Zbavili sa nepohodlného

Európske peniaze miešajú na ministerstvách karty

Boj o miliardy z eurofondov na ministerstve výstavby si vyžiadal ďalšiu obeť. Rezort prišiel o skúseného odborníka, šéfa sekcie strategického rozvoja regiónov Jána Rudolfa.

„Odišiel na vlastnú žiadosť, viac k tomu nemám čo povedať, zareagoval hovorca rezortu Milan Bátorovský. Dodal, že na miesto bude vypísané výberové konanie. Rudolf šéfoval sekcii, pod ktorú spadala agenda týkajúca sa európskych fondov.

Pre odchod sa rozhodol v čase, keď sa riešia detaily Národného referenčného rámca na roky 2007 až 2013, v ktorom ide o miliardy korún.

Na ministerstve prebieha o kontroly nad europeniazmi tvrdý boj. Odchodom Rudolfa sa tak národnári zbavili človeka, ktorý by im nemusel hrať do karát.

Rezort Slotovho človeka Mariána Januška nechce pustiť ani korunu. Nedávno sa pre europeniaze dostal do konfliktu aj s regiónmi.

Ján Rudolf sa stal na verejnosti známym vďaka blízkemu vzťahu s arcibiskupom Jánom Sokolom.

Práve on sedel za volantom arcibiskupovho auta pri vľahnúťnej nehode pri Budmericiach.

**ANDREA JELÍNKOVÁ,
Plus jeden deň, 27.3.2007**

Mier v Belfaste

Katolíci a protestanti sa dohodli na konci náboženského násilia a spoločnej vláde.

BELFAST - Mierový proces medzi protestantmi a katolíkmi v Severnom Írsku dostal silný impulz. Ian Paisley, šéf protestantskej unionistickej strany a Gerry Adams z katolíckej Sinn Féin sa včera po prvýkrát v histórii stretli za rokovacím stolom. Výsledkom schôdzky v Belfaste bola historická dohoda o vytvorení prvého spoločného kabinetu zloženého z protestantov a katolíkov. Má sa tak stať už 8. mája.

„Novinka je, že vo vláde teraz budú dominovať dve radikálne strany [protestantská unionistická a katolícka Sinn Féin, pozn. red.] a tie musia spolupracovať,“ komentoval pre HN Ivo Šlosarčík z Inštitútu medzinárodných štúdií v Prahe. Krok k zmiereniu urobili strany. Británia varovala, že ak by sa strany nedohodli do včerajšej poľnoci, rozpustí severoírsky parlament. Provincia by sa tak vrátila pod správu Londýna a Dublinu, ako to bolo od roku 2002 až do marcových parlamentných volieb.

Historický moment

Šance na vytvorenie novej vlády sa ukazovali už od volieb. V nich tesne zvíťazila protestantská Strana demokratických unionistov, ktorá je za zotrvanie Severného Írsku v rámci Veľkej Británie. Za ňou skončila katolícka Sinn Féin, ktorá chce pripojiť sa k Írskej republike.

Kríza medzi nimi sa zrodila v momente, keď unionisti jednostranne požiadali Londýn o odloženie termínu, dokedy sa mali dohodnúť na novom kabinete. Británia požiadavku rázne odmietla a trvala na vyriešení situácie do včerajšej poľnoci. Britský minister pre Severné Írsko Peter Hain bol ochotný urobiť ústupok len v prípade, že sa na novom dátume dohodnú obe strany. Výsledky predchádzajúcich vyjednávani však nedávali nádej na úspech. Osemdesiatročný pastor Paisley, ktorý by sa mal stať prvým severoírskym premiérom, vidí v prvej dohode ohromné šance pre provinciu. Optimistom je aj Adams. „Verím, že dohoda medzi Sinn Féin a unionistami o obnovení politických inštitúcií 8. mája určuje začiatok novej politickej éry,“ komentoval zmierenie šéf katolíkov. Aj keď si hlavní predstavitelia ruky nepodali, ako by si to vyžadoval protokol, dvojstranné vyjednávania o podobe novej vlády sa vraj už začali.

Londýn tleska

Historické stretnutie politických rivalov privítal aj Londýn. Britský premiér Tony Blair označil dohodu za „veľmi zaujímavý deň pre obyvateľov Severného Írsku a celej Británie“. V prípade dohody sľúbil Londýn Severnému Írsku dotáciu vo výške 36 miliónov libier. Ak všetko pôjde podľa plánu, premiérom krajiny sa stane zástupca protestantov Ian Paisley a vicepremiérom katolík Martin McGuinness. **Erika Mokrá, čtk, HN, 27.3.2007**

Listujte len v rukavičkách

V starodávnych vitrínach sú vzácne knihy aj zo 16. storočia

Už len dva dni možno v bansko-bystrickej Štátnej vedeckej knižnici listovať si vo vzácných knihách.

Najstaršie európske skvosty pochádzajú zo 16. storočia, mladšie zo začiatku 20. storočia. V rámci Týždňa slovenských knižníc ich sprístupnili aspoň na pár dní aj pre širokú verejnosť. Inak sa k nim dostanú iba bádatelia.

V starodávnych vitrínach je vystavených asi 500 kníh, ktoré tvorili osobnú zbierku bansko-bystrického biskupa Zerdahelyho.

V skladoch sú ďalšie tisíce, ktoré patria miestnemu Biskupskému

úradu a časť aj vedeckej knižnici. Podľa bibliografky Márie Bôbovej najstaršou knihou, ktorú opatrujú, sú rímske dejiny z roku 1527. Neukazujú ju však, pretože už nie je v dobrom stave.

Naopak, v povinných bielych rukavičkách si môžu ľudia zalistovať v koži viazanom Novom zákone, ktorý vytlačili v Ženeve v roku 1564. Historickým unikátom je tiež kniha komentárov k Evanjeliu svätého Matúša z roku 1551, ktorú vydali v Bazileji.

Sklady knižnice uchovávajú okolo trinásťtisíc vzácných publikácií.

**ERIKA KRČOVÁ
Plus jeden deň, 29.3.2007**

Na základe zákona o pohrebníctve môže cirkev požiadať o vrátenie cintorínov

Na základe zákona o pohrebníctve môže cirkev požiadať o vrátenie cintorínov. V Bratislave, kde miesta posledného odpočinku spravuje mesto, tak zatiaľ urobilo deväť farností. O zverenie cintorínov žiadajú aj niektoré mestské časti, ako Čunovo, či Podunajské Biskupice. Zákon však o tomto nároku nič nehovorí.

Mesto prostredníctvom pohrebníctva Marianum spravuje na území Bratislavy

21 cintorínov. Výnimkou sú Jarovce, kde je miestny cintorín financovaný z rozpočtu mestskej časti. Takýto model chcú zaviesť aj v Čunove. Ako dôvod uvádzajú vysoké ceny súvisiace so správou cintorína.

Gabriela Ferenčáková, starostka MČ Bratislava - Čunovo: „Ceny neustále stúpajú, jednak za hrobové miesta, za celú údržbu a správu cintorínov.“

Miloslav Hrádek, riaditeľ Pohrebníctva Marianum: „Tieto náklady sa zvyšujú tak, ako sa zvyšujú všetky ostatné náklady v našom národnom hospodárstve.“

Gabriela Ferenčáková, starostka MČ Bratislava - Čunovo: „Výšku, teda ktorú znáša vlastník toho hrobu, takže túto by sme dokázali my v našej vlastnej réžii nejakým spôsobom upraviť, alebo znížiť alebo absolútne vypustiť.“

Miloslav Hrádek, riaditeľ Pohrebníctva Marianum: „Ja si myslím, že tento krok je nesyntetický.“

Susedné Jarovce majú 12-miliónový rozpočet, z toho jedno

percento ide na správu cintorína a miestneho domu smútku. Starostka Čunova verí, že podobne by to mohlo fungovať aj v jej mestskej časti.

Pavel Škodler, starosta MČ Bratislava - Jarovce: „Výhody sú nesporné, pretože naši občania majú všetky služby spojené s pohrebom úplne bezplatne.“

Gabriela Ferenčáková, starostka MČ Bratislava - Čunovo: „Pohrebníctvo Marianum si už prevzala za služby počas obradu, ktoré vôbec nie sú vykonávané.“

Miloslav Hrádek, riaditeľ Pohrebníctva Marianum: „Všetky položky, ktoré sa účtujú, tak sú na základe výslovného želania pri vybavovaní pohrebu.“

Návštevníci cintorína:

„Keď sem prídu kosiť, nabehnú sem dvadsiati, za dve hodiny sú hotoví a tá škoda, a tie pomníky dolámané, ako tie kamene lietajú, to je katastrofa.“

„Aj keď sa niečo reklamuje, tak potom len sa bránia tým, že tie náhrobné kamene nie sú zvlášť poistené.“

Miloslav Hrádek, riaditeľ Pohrebníctva Marianum: „Z cintorína Čunovo riadne reklamácie neevdujeme.“

Podľa posledných informácií mesto nezvažuje zveriť správu cintorínov do rúk mestských častí. Posledné slovo v tejto veci bude mať mestské zastupiteľstvo, ktoré definitívne povie, v koho správe cintoríny zostanú.

STV2, 26.3.2007

Cirkev a Hitler

22. apríla 1939 oslavoval Hitler svoje päťdesiate narodeniny. Obliekol si parádnu uniformu najvyššieho veliteľa brannej moci. Opásal sa zlatým pásom nemeckej generality, na hlavu si dal zlatom zdobenú čiapku a na ruky rukavičky. Dlhو stál pred zrkadlom a kochal sa svojím obrazom. Vo vestibule gratulovali najvernejší, na „čestnom dvore“ mu veliteľ čestného práporu podal hlásenie a kapela zahrála nemeckú a národnosocialistickú hymnu. Deň sa končí prijatím blahoželaní súkromných návštevníkov. Pri tejto spoločnej vyťažnosti si Hitler nemohol všimnúť, že deň predtým Tatranský Slovák uverejnil gratulačný list ctihodného Msgr. Jána Ferenčíka „prelato domestico“ Svätej Stolice, poslanca slovenského parlamentu a následníka nebohého Msgr. Andreja Hlinku na fare v Ružomberku. „Čo nás dnes ovláda a oduševňuje, je vrúcna modlitba k Otcovi nebeskému, aby Boh dal vodcovi Hitlerovi aj v budúcnosti železné zdravie a sily, potrebnej na vykonávanie jeho ťažkého povolania. Vrúčne prosíme Pána Boha, aby aj

Poľskom hýbu zákazy potratov

Priaznivci i odporcovia zákazu potratov zaplnili centrum Varšavy.

VARŠAVA. Poľské hlavné mesto včera ovládli stúpenci i odporcovia úplného zákazu potratov v Poľsku. Ľudí, ktorí bránia právo ženy na vlastné rozhodnutie v tehotenstve, prišlo niekoľko stoviek. Demonštrantov s opačným názorom sa zišlo okolo 3000. Boli to hlavne poslucháči katolíckeho Radia Maryja a členovia ultrakatolíckej vládnej Ligy poľských rodín.

Tá nedávno navrhla, aby poľská ústava obsahovala vetu o ochrane života od počatia až do prirodzenej smrti, čím by sa zároveň vylúčila možnosť eutanázie.

Interruptčný zákon v Poľsku patrí už teraz medzi najprísnejšie v Európe. Zárok môže podľa neho žena podstúpiť, len ak je ohrozený jej život, život plodu, dieťa bolo počaté pri znásilnení alebo inceste. Lekár, ktorý zákrok vykoná nezákonne, môže byť potrestaný až dvoma rokmi väzenia.

„Vyzývame poslancov, aby neprijali nezmyselný zákaz. Sme proti tomu, aby ženy a spoločnosť vôbec boli vťahovaní do politických hier o udržanie koalície,“ povedala na demonštrácii Julia Kubisová z organizácie Dohoda žien.

Takzvaný Pochod za život (na snímke REUTERS) sa začal popoludní omšou v Kostole svätého Aleksandra. Do Varšavy prišli veriaci z celej krajiny. Pri omši niekoľkokrát pokľakli na zem, a to i starci opretí o palicu. Poslanci majú o návrhoch hlasovať cez Veľkú noc.

Radka Fialová, čtk, SME, 29. 3. 2007

v budúcnosti udeľoval hojné požehnanie pôsobeniu Adolfa Hitlera, toto požehnanie, ktoré dal nemeckému národu, keď ho Hitler urobil na to vhodným... Všetku svoju lásku k vodcovi Adolfovi Hitlerovi vyjadrujeme starodávnym nemeckým bojovým heslom: Adolf Hitler-Siegheil!“ Čo si nevšimol Hitler a dodnes katolícka cirkev na Slovensku, všimol si Vatikán. Zápis z audiencie u Svätého Otca: „Jeho Svätosť nariaďuje, aby sa jeho meno vyňalo zo zoznamu Prelátov domesticí. (Už zariadené).“

Viliam Bernáth, Rimavská Sobota, PRAVDA, 29.3.2007

Prísne pravidlá

Založiť cirkev a získať tak peniaze od štátu už nebude také jednoduché ako doteraz. Parlament dnes totiž sprísnil pravidlá registrácie náboženských spoločností. Novela zákona by mala sťažiť pokusy špekulantov vylákať podporu zo štátneho rozpočtu.

Na Slovensku je oficiálne zaregistrovaných 17 cirkví. Štát im dáva stovky miliónov ročne na platy duchovných, či na cirkevné školy. O registráciu sa však z času na čas pokúšajú aj špekulanti. Poslanci preto zmenili podmienky. Na registráciu už nestačia podpisy sympatizantov, ale členov cirkvi.

Ján Podmanický(Smer-SD), poslanec NR SR: „Je výsostným právom štátu stanoviť si podmienky za akých určité benefity poskytovať bude.“

Okrem ochrany pred podvodníkmi, či sektami, má novela prispieť aj k bezpečnosti.

Vladimír Palko(KDH), poslanec NR SR: „Vo Francúzsku bežne riešia problém zákaz činnosti rôznym tým duchovným, ktorí podporujú terorizmus.“

Proti prísnejším podmienkam protestovala v parlamente len SMK.

Ágnes Biró(SMK), poslankyňa NR SR: „Bráni veriaciim malých náboženstiev slobodnému uplatňovaniu svojho náboženského vyznania.“

Podmienky registrácie považuje za diskriminačné aj generálna prokuratúra. Tá zákon napadla na Ústavnom súde.

TN,14.2.2007

Ladislav Tichý, 1. námestník generálneho prokurátora: „Pokiaľ to vierovyznanie nebude v rozpore s našim právnym poriadkom, si myslím, že nie je rozhodujúce, aby ich bolo 10 alebo 20 000 alebo 10 miliónov.“

V susednom Česku existuje takzvaný dvojstupňový model. Na registráciu tam stačí 300 podpisov. Ďalších 10 000 treba na získanie ostatných výhod. Prísnejšie pravidlá ako na Slovensku, existujú napríklad v Rumunsku, kde si zákon vyžaduje až 100 000 podpisov. Aj preto sa tam od roku 1990 žiadna nová cirkev nezaregistrovala.

Gábor Grendel
TV Markíza, 19:00, 29.3.2007

Vo Svinej pri Prešove sa jedna časť dediny háda s druhou pre kostol

Vo Svinej pri Prešove sa jedna časť dediny háda s druhou pre kostol. Jedni chcú postaviť nový, druhý kričia na poplach. Podľa nich treba radšej zrekonštruovať starý. Ide totiž o kultúrnu pamiatku a ak by tam vyrástol nový, boja sa, že zo starého zostane len ruína.

Tento kostol rozdelil obyvateľov dediny na dva tábory. Kvôli jeho oprave dokonca vypísali referendum. Farár a niektorí veriaci navrhli, aby sa v dedine začal stavať nový kostol. To sa ale nepáči opačnej strane, ktorá tvrdí, že ten starý treba opraviť.

Obyvateľ Svinej: „Tá oprava podľa môjho názoru by neznamena viac ako 2 milióny.“

Kňaz s tým nesúhlasí a tvrdí, že pri rekonštrukcii kostola z 13. storočia by bol nutný dlhodobý pamiatkový výskum.

Štefan Ružbašan, katolícky kňaz, Sviná: „A ľudia si myslia podľa farbiť. To nie je len zafarbenie.“

Obyvateľ Svinej: „Si pomýlil profesiu. Farár by mal byť farárom a nie murárom.“

Štefan Ružbašan, katolícky kňaz, Sviná: „Otázne je, kde by sme boli niekoľko rokov, pokiaľ sa bude tento kostol opravovať.“

Kostol vo Svinej nestačí ani kapacitne. Niektorí veriaci musia počas omše sedieť v sakristii.

Štefan Ružbašan, katolícky kňaz, Sviná: „Najhlavnejším dôvodom je liturgická reforma po Druhom vatikánskom koncile. Veriaci ľudia majú byť zhromaždení okolo oltára, ktorý sprítomňuje Krista.“

Obyvateľ Svinej: „Chce mať nový kostol, lebo on potrebuje mramorový oltár.“

Atmosféra v dedine je napätá a ľudia sa navzájom ohovárajú. To nám telefonicky potvrdila aj starostka, no pred kamerou sa vyjadrovať odmietla. Niektorým obyvateľom sa nepáči, že v kostole nevybudovali kúrenie za peniaze, ktoré dali na tento účel.

Obyvateľ Svinej: „Staré babky rozhodujú o tom, čo sa má robiť, zaťažujú svoje deti.“

Farár zas tvrdí, že sa do starej stavby nechce pustiť, pretože treba preskúmať jej statiku.

Štefan Ružbašan, katolícky kňaz, Sviná: „Do starého kostola by trebalo 6 850 000 korún.“

Obyvateľ Svinej: „Nechcem povedať že je cigán, ale hovorí totálne nepravdy.“

Jozef Kačmárý
TV JOJ, 19:30, 28.3.2007

Bojú za Sokola

Ján Čarnogurský a Ladislav Pittner chcú očistiť meno arcibiskupa

Brániť arcibiskupa Jána Sokola, ktorý čelí podozreniam zo spolupráce s komunistickou ŠtB, chce Občiansky výbor pre objektívne informovanie verejnosti. Stoja za ním aj bývalý šéf SIS Ladislav Pittner a Ján Čarnogurský.

Dôvodom vzniku výboru majú byť výhrady k informovaniu o Sokolovi zo strany médií.

„Neobjektívne informujú, „tvrdí predseda výboru Jozef Hlinický, ktorý je profesorom na Trnavskej univerzite.

Členom päťčlenného výboru je aj bývalý šéf SIS Ladislav Pittner a právnym poradcom člen predsedníctva KDH Ján Čarnogurský.

„Oni ma oslovili, „ reagoval včera Čarnogurský.

Výbor má ambíciu očistiť Sokolovo meno. Pittner nám včera povedal, že si nevie predstaviť jeho spoluprácu s ŠtB. „V roku 1950 som sedel ako politický väzeň a keď ma pustili, dával som von informácie.

Zo zahraničia mi chodili mikrofilmy a chemikálie k Jánovi Sokolovi. Dostával som ich od neho cez prostredníka na heslo. Keby spolupracoval a informoval o tom ŠtB, malo by to katastrofické následky, „ hovorí na Sokolovu obhajobu Pittner. Občiansky výbor, s ktorým spolupracuje, chce tieto a ďalšie informácie zverejniť po Veľkej noci.

(ms, mc)

Plus jeden deň, 30.3.2007

Mníška pomáha pápežovi k svätým

PARÍŽ (ik, REUTERS, ČTK) - Pápež Ján Pavol II. vyhlásil viac svätých ako všetci jeho predchodcovia. Boží atlét, ako ho prezývali, sa teraz sám veľkým skokom blíži k svätorečeniu. V pondelok, na druhé výročie úmrtia, Vatikán slávnostne uzavrie prvú etapu jeho blahoslavenia. Dosiaľ nik tak bleskovo nešprintoval k vyhláseniu za svätého. Jánovi Pavlovi II. k rekordu pomáha francúzska rádová sestra. Sestra Marie-Simon-Pierre, ktorej totožnosť včera odhalila parížska tlač, má poslúžiť ako živý dôkaz zázračných schopností Jána Pavla II. Uznanie zázraku je podmienkou blahorečenia. Štyridsaťpäťročná mníška tvrdí, že modlitby k zosnulému pápežovi ju zbavili Parkinsonovej choroby, choroby, ktorou trpel aj on. „Podrobnosti jej prípadu zverejní počas omše na Kvetnú nedeľu biskup z jej domovskej diecézy v Aixen-Provence,“ povedal Slawomir Oder, poľský duchovný, ktorý má na starosti proces pápežovho blahorečenia. Denník Le Figaro už včera citoval z písomného posolstva, ktoré do Vatikánu poslala Marie-Simon-Pierre. Píše v ňom o svojom zázračnom uzdravení. Parkinsonovu chorobu jej zistili v roku 2001 a od 2. apríla 2005, keď Ján Pavol II. zomrel, sa jej stav začal prudko zhoršovať. A to až do takej miery, že 2. júna požiadala matku predstavenú, aby jej prestala dávať prácu.

Predstavená ju prehovárala, aby vydržala až do blížiacej sa púte v Lurdách, a napokon ju vyzvala, aby napísala meno Ján Pavol II. Skúsila, ale pismo bolo nečitateľné.

„Po návrate do izby medzi pol desiatou a trištvrte na desať večer som pocítila túžbu vziať pero a písať. Akoby mi niekto hovoril: Vezmi pero a piš. Pismo bolo zrazu krásne čitateľné,“ cituje denník z posolstva. Uprostred noci sa vraj potom Marie-Simon-Pierre prebudila, telo ju už nebolelo, išla sa modliť do kaplnky, a keď z nej odchádzala, bola presvedčená, že je vyliečená. Štyri dni nato neurológ, ktorý ju štyri roky ošetroval, „s prekvapením zistil, že všetky príznaky Parkinsonovej choroby zmizli“.

Mníška sa vzápätí vrátila k práci a dnes pôsobí v jednej parížskej pôrodnici.

V pondelok sa vo Vatikáne uskutoční záverečná ceremónia diecézneho procesu blahoslavenia Jána Pavla II., potom sa začne ďalšia etapa, keď záležitosť začne posudzovať rímska kúria a jej Kongregácia pre blahoslavenie a svätorečenie. Na obrade sa zúčastní aj rádová sestra Marie-Simon-Pierre.

Ján Pavol II. bol sám na sklonku života Parkinsonovou chorobou postihnutý. Marie-Simon-Pierre v posolstve píše, že pre ňu bolo veľmi ťažké vidieť, ako chorý pápež trpí, ale obdivovala jeho silu a odvahu, ktoré ju povzbudzovali k tomu, aby „bojovala a milovala“.

Rýchlosť, s akou bola prvá etapa procesu blahoslavenia dokončená, nemá v histórii katolíckej cirkvi obdobu. Kým so začiatkom procesu blahoslavenia sa spravidla začína päť rokov po smrti adepta, často až po celých desaťročiach, v prípade svojho predchodcu pápež Benedikt XVI. povolil výnimku už mesiac po jeho skone. Doteraz najrýchlejšieho blahorečenia sa dočkala Matka Tereza jej proces sa začal dva roky po smrti a blahoslavená bola v roku 2003, šesť rokov po skone. Zaslúžil sa o to sám Ján Pavol II., ktorý počas svojho pontifikátu vyhlásil až 482 svätých.

„Výnimočná rýchlosť, s akou bola uzavretá prvá etapa, zodpovedá požiadavke ľudu rovnako miliónoch veriacich, ako aj kardinálov,“ vyhlásil generálny tajomník rímskej diecézy Mauro Parmeggiani. „Rýchlosť však neznamená menej dôslednosti,“ zdôraznil. Pripomenul tak výkriky „santo subito“ - svätý ihneď, ktoré sa ozývali na námestí svätého Petra po skone Jána Pavla II.

Blahoslavenie Jána Pavla II.

. Pápež zomrel 2. apríla 2005

. Proces sa začal v máji 2005

. 2. apríla 2007 sa končí prvá etapa

Výročie smrti pápeža poľského pôvodu sa blíži, vo Varšave chystajú veľkoplšné plagáty s podobizňou Jána Pavla II. V pondelok budú dva roky odvtedy, čo skončil.

PRAVDA, 30.3.2007

Slovenská humanitná rada udelí prestížnu cenu Dar roka

Slovenská humanitná rada už 12 rokov udeľuje prestížnu cenu za ľudskosť s názvom Dar roka. Získávajú ju ľudia a organizácie za nezištnú pomoc blízkym ale aj neznámym. Organizátori podujatia rozhodovali o laureátoch tohto morálneho ocenenia aj tento rok. Zaznamenala Alena Laciková.

Organizátori podujatia hovoria, že nejde o súťaž či preteky, ale o vyzdvihnutie a zviditeľnenie dobra, ktorého je v dnešnej dobe čoraz menej.

Ivan Sýkora, prezident Slovenskej humanitnej rady: „Nám pripadá týmto spôsobom oceniť, poďakovať dobrovoľníkom, ktorí nezištné poskytujú svoje sily, um, energiu, iným ľuďom, ktorí na túto pomoc čakajú a skutočne ju aj potrebujú.“

A to bez nároku na mzdu. V tomto roku získala hlavné ocenenie 12-ročná Kristínka Fraňová za doopatovanie matky, chorej na rakovinu a internetový portál Profesia.sk. Čestná komisia udelila aj mimoriadne ocenenie, ktoré patrí 24-ročnému Petrovi Marcinovi z Bardejova.

Medzi ocenenými je aj občianske združenie Korytnačky. V rámci projektu Silnejší pomáha slabším, organizuje pre výtvarne nadané deti výlety do hlavného mesta.

Zuzana Katrušinová, prezidenta OZ Korytnačky: „Ľudia, ktorí sú v združení, robia to vo svojom voľnom čase a nedostávajú za to žiadne odmeny.“

Člen komisie, katolícky kňaz Marián Červený si myslím, že treba vyzdvihnúť a povzbudiť všetkých, čo nezištné pomáhajú.

„Nevieme si akosi tak povšimnúť to, čo je pozitívne okolo nás a je to akoby tak málo strhujúce.“

Aj keď sa ceny Dar roka 2006 oficiálne odovzdajú až 13. júna v Zrkadlovej sieni bratislavského Primaciálneho paláca, návrhy na nominácie pre budúci ročník môžu záujemcovia posielat' už teraz.

Rádio Slovensko, 22:00, 29.3.2007

Súhlas štátu chcú ďalší

REGISTRÁCIA CIRKVI. Náboženské spoločenstvá si vlni rozdelili 900 miliónov.

Záujem zaregistrovať sa ako cirkev u nás neprejavili len moslimovia. Vo februári tohto roka ministerstvo kultúry dostalo návrh na registráciu dvoch ďalších. Ide o Bahájske spoločenstvo v SR a cirkev Kresťanské spoločenstvá. „V obidvoch prípadoch prebieha registračné konanie,“ potvrdil riaditeľ cirkevného odboru ministerstva Ján Juran. Podľa všetkého sú to posledné subjekty, na ktoré sa bude vzťahovať starý zákon.

Registrácia štátom prináša cirkvám výhody - od finančných príspevkov od štátu, cez možnosť zriaďovať cirkevné školy, vyučovať náboženstvo či prevádzkovať zdravotnícke alebo sociálne zariadenia. Len vlni si cirkvi rozdelili takmer 900 miliónov korún.

Uznali ich 17

Slovensko má 17 registrovaných cirkví - vlni odmietlo ministerstvo Ateistickú cirkev neveriakov, ktorá nespĺnila podmienky. Moslimovia zatiaľ len ministerstvu oznámili svoju aktivitu, žiadosť ešte nepodali. Včera schválená novela cestu ďalším cirkvám k registrácii sťažuje. Žiadatelia budú musieť predložiť čestné vyhlásenia rovnakého počtu svojich členov vrátane ich osobných údajov. Menšie cirkvi nebudú mať šancu získať podpisy toľkých členov. V takom prípade Juran pripomína, že môžu pôsobiť ako neregistrované. „Základné náboženské práva majú ako doteraz zabezpečené ústavou a zákonom o slobode náboženskej viery.“

Nikoho nediskriminujeme

Novela zákona má zamedziť prípadnému zneužívaniu výhod, ktoré majú registrované cirkvi. Jedna z autoriek novely Ľudmila Mušková tvrdí, že prísnejšími pravidlami sa chce vyhnúť tomu, aby boli rôzne sekty napojené na štátny rozpočet. Napriek kritike moslimov je presvedčená, že zákon nikoho nediskriminuje. S tým súhlasí aj Juran. „Štát poskytuje cirkvám výhody, a má právo stanoviť podmienky.“ Nepovažuje za správne, aby dotácie na platy duchovných získali spoločenstvá, kde na jedného duchovného pripadne 15 - 20 členov.

Najprísnejší v okolí

Naše podmienky sú z okolitých krajín jedny z najprísnejších. Práve pre prísne pravidlá na vznik cirkvi u nás podal na Ústavný súd komcom januára podnet generálny prokurátor Dobroslav Trnka.

Moslimovia v Bratislave sa už niekoľko rokov snažia vybudovať islamské kultúrne centrum. Vlastnia pozemok pri Patrónke, ale v minulosti im úradníci žiadost o výstavbu zamietli. Podľa Al-Sbenatyho majú moslimovia mešitu aj registráciu takmer vo všetkých okolitých krajinách.

SLÁVKA HABRMANOVÁ

Ľudmila Mušková

Chcem sa vyhnúť tomu, aby boli rôzne sekty napojené na štátny rozpočet.

Stop pre fiktívne cirkvi

minirozhovor

Michaela Moravčíková

z Ústavu pre vzťahy štátu a cirkvi pre HN:

Je správne, že sa sprísnia podmienky na registráciu nových cirkví?

- Zaregistrovaná cirkev získava benefity ako príspevok zo štátneho

rozpočtu, príspevky na prevádzku škôl alebo daňové zvýhodnenia a rozsiahle práva pôsobenia vo verejných zariadeniach. Predpokladám, že novelou zákona chcú zamedziť, aby tieto výhody využívali fiktívne cirkvi a náboženské spoločenstvá, ktoré nijakú náboženskú činnosť nevykonávajú.

Budú mať menšie cirkvi vôbec šancu na registráciu?

- Problém sa môže vyriešiť napríklad tak, že sa oddelí status registrovanej cirkvi od automatického získavania spomínaných benefitov.

Ako je to v okolitých krajinách? Sú tam podmienky prísnejšie?

- Treba si uvedomiť, že v Poľsku sú cirkvi financované veriakmi a nezískavajú rozsiahlu finančnú podporu zo štátneho rozpočtu. V Rakúsku a Česku cirkvi zaregistrované v prvom stupni získavajú právnu subjektivitu, ale nenadobúdajú výhody a práva ako u nás. Až cirkvi, ktoré nadobudnú registráciu druhého stupňa, majú nárok na zvýhodnenia. Podmienky na registráciu do druhého stupňa sú, čo sa týka požiadavky početného cenzu, o niečo miernejšie. **hab**

VYBRANÉ REGISTROVANÉ CIRKVI NA SLOVENSKU

Počet veriakov v tis. * Príspevok za rok 2006 (v mil. Sk)

Rímskokatolícka cirkev v SR 3 708 504,9

Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku 373 95,8

Gréckokatolícka cirkev v SR 220 87,8

Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku 110 45,9

Pravoslávna cirkev na Slovensku 50 43,6

Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v SR 20 0

Evanjelická cirkev metodistická, slovenská oblasť 7,3 6

Bratská jednota baptistov v SR 3,6 5,4

Cirkev adventistov siedmeho dňa, slovenské združenie 3,4 0,5

Ústredný zväz Židovských náboženských obcí v SR 2,3 3,5

Cirkev československá husitská na Slovensku 1,7 2,4

* podľa sčítania ľudu v máji 2001

Asi 3000 katolíkov žiadalo vo Varšave absolútne zákaz interrupcií

Asi 3000 katolíkov žiadali vo Varšave absolútne zákaz interrupcií. Poľsko má už teraz najprísnejšie zákony o potratoch v Európe. Konzervatívni katolíci však žiadajú, aby sa zmenou ústavy ešte viac pritvrdilo. Potraty by potom neboli prípustné ani v prípade, že bola žena znásilnená, alebo tehotenstvo ohrozuje jej život.

TV JOJ, 19:30, 29.3.2007